

7.6.2017

Julkinen

Jakelu Liikenne- ja Viestintäministeriölle

Tiedoksi

Elisa Oyj:n lausunto **ensitunnistamistietojen välittämisen hintasääntelystä**

Lausuntomme 13.1.2017 on edelleen kaikilta osin ajantasainen ja täydennämme sitä tämän lausunnon lisäyksillä.

Elisa Oyj kiittää mahdollisuudesta saada lausua valmisteilla olevasta sähköistä ensitunnistamista koskevasta lakimuutoksesta.

Elisa pitää lakiehdotusta tarpeellisena ja riittävän voimakkaana menetelmänä turvata kansallisesti merkittävän toiminteen suotuisa kehittyminen. Hintaputken asettamisen suhteen tulee omaksua rohkea ja markkinan kehittymistä tukeva hintataso.

1. Lain mukaisen vahvan sähköisen tunnistamisen kansallisesta merkityksestä

Vahvan sähköisen tunnistamisen palvelumarkkinoiden toimivuus on kansallisesti ensiarvoisen tärkeää, koska toiminteella on avainrooli digitaalisen palveluyhteiskunnan kehityksessä. Suomessa on poikkeuksellisen hyvin toimiva Väestötietojärjestelmä liitännäisrekisterineen. Tämä luo ainutlaatuisen mahdollisuuden ja kilpailutekijän tuottaa edistyksellisiä, turvallisia ja käyttäjälähtöisiä vahvan tunnistamisen mahdollistamia sähköisiä hyötypalveluita koko yhteiskunnan tarpeet huomioiden.

Kehitettäessä vahvoja sähköisiä tunnistuspalveluita kansallisesti tulisi tavoitteena olla tilanne, jossa kansalaisten vahva sähköinen tunnistaminen on eriytynyt toimialakohtaisista erityispiirteistä ja rajoitteista yleiskäyttöiseksi järjestelmäksi, joka tuottaa laadukasta ja kustannustehokasta palvelua henkilön tunnistamisen tarpeisiin. Näin voidaan tuottaa tasapuolinen, toimiva ja kilpailukykyinen sähköisen tunnistamisen järjestelmä tasapuolisesti koko kansantalouden tarpeisiin.

Nykyinen vahvan tunnistamisen järjestelmä on etenemässä pääosin kohti asetettua tavoitetta viime vuosien myönteisen kehityksen myötä. Kuitenkin on todettava, että kansallinen kehityksemme on edelleen varsin hidasta ja Suomi on entisestään jäänyt merkittävästi jälkeen muista Pohjoismaista tai Baltiasta toiminteiden osalta.

Elisan näkemyksen mukaan sähköisen ensitunnistamisen vallitseva saatavuusongelma kuvastaa osaltaan hyvin tunnistamisen markkinan jäljellä olevia rakenteellisia jäykkyyksiä ja epäkoh-tia, joita tulee pyrkiä edelleen poistamaan, jotta kansantaloutemme hyötyy uudistuksen myötä syntyvien uusien palveluiden tuottamasta hyödystä maksimaalisesti.

The logo for Elisa, featuring the word "elisa" in a stylized, blue, lowercase font.

7.6.2017

Julkinen

2. Lausunnon keskeinen sisältö

- Tavoitellun markkinakehityksen varmistamisen kannalta ehdotettu hintasääntely on oikein mitoitettu ja välttämätön toimenpide. Toimijoiden keskinäinen sopiminen ensitunnistuksen välittämisestä ei ole tuottanut tavoiteltua lopputulosta.
- Ehdotettu toimenpide vie tunnistuspalveluiden markkinan kehitystä kokonaisuutena oikeaan suuntaan ja avaa kansallisesti merkittäviä uusia mahdollisuuksia digitaalisen palveluyhteiskunnan kehitykselle.
- Ehdotetun hintaputken ehdotettu yläreuna on tarpeettoman korkea ja voi johtaa kilpailun kannalta ei toivottuihin vaikutuksiin. Sääntelyssä tulee omaksua rohkea ja markkinakehityksen varmistava hintataso, jolla turvataan tämän keskeisen tärkeän kansallisen järjestelmän myönteinen kehitys.
- Sähköisen ensitunnistamisen saatavuudella turvataan valinnanvapaus kansalaiselle sekä varmistetaan mahdollisuus käyttötarkoitukseen parhaiten sopivan tunnistuspalvelun käyttöön yksilötasolla.

3. Tarkennuksia pääviesteihin

Tunnistuspalveluiden markkinan toimivuudessa on edelleen haasteita, jotka kohdentuvat yksittäisiin kansalaisiin ja rajoittavat tarpeettomasti heidän toimintamahdollisuuksiaan.

Vahvan sähköisen tunnistamisen välineiden jakelua ensisijaisesti itsepalveluna ei kuitenkaan ole kyetty laaja-alaisesti toteuttamaan, koska sähköisen ensitunnistamisen saatavuuteen liittyy vakavia rakenteellisia ongelmia.

Ensitunnistamisen ja uusien välineiden saatavuusongelmat ovat hidastaneet merkittävästi uusin tunnistusvälineiden yleistymistä sekä aiheuttaneet kansalaisille paljon ylimääräistä vaivaa ja mieliharmia. Tämä puolestaan on merkittävästi hidastanut yleistä palvelukehitystä ja mahdollisuuksia tuottaa vahvaan tunnistamiseen nojautuvia sähköisiä palveluita kustannustehokkaasti erityisesti yksityisellä sektorilla. Pahimmillaan tämä on johtanut markkinatoimijoiden vähentyneeseen vahvan tunnistamisen käyttöön jopa olemassa olevien palveluiden osalta sekä laajentuneeseen käytäntöön jossa vahvalla välineellä luodaan toinen tietoturvaltaan ja käytettävyydeltään kyseenalainen muu tunniste. Mikäli vastaava ilmiö edelleen laajenee, kansallinen palvelukehitys hidastuu entisestään ja sähköisten palveluiden käytettävyys ja tietoturva heikentyvät toimimattoman markkinamekanismin ja käyttötarkoitukseen suhteettoman kalliin ja rakenteiltaan jäykän järjestelmän lopputuloksena.

Elisa pitää ehdotettua lisäsääntelyä erittäin voimakkaana, mutta samalla täysin välttämättömänä menetelmänä markkinan toimivuuden varmistamiseksi. Sähköisestä ensitunnistamisesta on käytetty säännöllisiä neuvotteluja vuodesta 2010 alkaen. Valitettavasti kaikkien toimijoiden osalta neuvottelutuloksia ei ole saavutettu ja näkemyksemme mukaan aitoa tahtoa neuvottelutuloksen löytämiseen ei todellisuudessa ole.

7.6.2017

Julkinen

Hintaputkea asetettaessa Elisa haluaa muistuttaa, että vahvaa sähköistä tunnistamista on kehitetty Suomessa jo 20 vuotta varsin laihoin tuloksin. Hidas kehitys on kansantaloudelle haastavaa ja huolimatta viime aikojen myönteisestä kehityksestä olemme edelleen jääneet jälkeen vertailukelpoisista maista, joissa vastaavan palvelun käyttö on huomattavasti edistyneisempää. Tämän johdosta on tärkeää, että hintaputki asetetaan siten että markkinakehitys varmistuu. Liian korkealla hinnalla on varmuudella markkinan kehitykselle haitallinen vaikutus ja tämä tilanne tulisi välttää.

Kansalaisen näkökulmasta on kysymys myös tärkeästä kokonaisuudesta palveluiden siirtyessä sähköisiin kanaviin. Tällöin pitää mahdollistaa valinnanvapaus, jolla turvataan oman identiteetin käyttö halutulla tunnistusvälineellä henkilökohtaiset tarpeet ja tottumukset huomioiden.

Elisa korostaa, ettei sähköisen ensitunnistamisen osalta useinkaan ole kyseessä asiakkuuden siirtyminen toiselle toimijalle, vaan käyttäjän tarpeista syntyvä rinnakkaisen palvelun hankinta. Huomautamme, että usein suomalaisilla on käytössään useita maksukortteja, puhelinliittymiä ja pankkitilejä eri tarpeisiin henkilön omista lähtökohdista. On luontevaa, että kansalaiset käyttäytyvät vastaavalla tavalla myös tunnistusvälineen valinnan ollessa ajankohtainen.

Toukokuussa 2017 aloittava luottamusverkostotoiminne poistaa osan tunnetuista haasteista toiminteeseen tukeutuvien asiointipalveluiden näkökulmasta ja on myönteistä kehitystä. Kehitystä vahvistaa nopea ratkaisu myös ensitunnistamisen osalta, jotta vahvan tunnistamisen toimintaympäristö saadaan vakiintumaan ja toimijoille ennakoitavaksi.

Helsingissä 7.6.2017

Elisa Oyj

Lasse Nordlund
Liiketoimintajohtaja

The logo for Elisa, featuring the word "elisa" in a stylized, blue, lowercase font.